

Sygnatura akt I C 2114/16

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Ostróda, dnia 16 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy w Ostródzie I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Justyna Smolińska

Protokolant: sekr. sąd. Anna Nalikowska

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2016 r. w Ostródzie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B. (KRS (...))

przeciwko I. C. (PESEL (...))

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 12803,39 zł (dwanaście tysięcy osiemset trzy złote 39/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 31 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty;

II oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 3058 zł (trzy tysiące pięćdziesiąt osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. wyrokowi w pkt I i III nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 2114/16

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. wniósł pozew przeciwko I. C., w którym domagał się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 12 803,39 zł z odsetkami umownymi za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 31 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów niniejszego procesu. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że pozwana zobowiązała się przez podpisanie weksla dnia 23 marca 2015 roku do zapłaty w dniu 30 sierpnia 2016 roku kwoty wskazanej w wekslu w wysokości dochodzonej pozwem. W związku z powyższym powód wezwał pozwaną do wykupu weksla.

Pozwana I. C. mimo prawidłowego wezwania nie stawiła się na pierwszą rozprawę, nie żądała przeprowadzenia rozprawy w swojej nieobecności ani też nie składała w sprawie wyjaśnienia ustnie lub na piśmie (nie złożyła odpowiedzi na pozew).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Pismem z dnia 31 lipca 2016 roku powód wypowiedział pozwanej umowę pożyczki numer (...) zawartej w dniu 23 marca 2015 roku, z powodu nie płacenia zobowiązań zgodnie z ustalonym kalendarzem spłat, z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. W uzasadnieniu pisma powód wskazał, że dług na dzień wypowiedzenia umowy pożyczki wynosi 12 803,39 zł. Na powyższą kwotę składa się: kwota niespłaconej pożyczki (10540 zł), kwota obliczona na podstawie pkt. 11.2 a) postanowień umowy (39,02 zł), kwota obliczona na podstawie pkt. 11.2 b) postanowień

umowy (2108 zł), kwota obliczona na podstawie pkt. 11.2 c) postanowień umowy (105 zł) oraz umowne odsetkiienne obliczone na podstawie pkt. 13.1 postanowień umowy (11,37 zł).

(dowód: wypowiedzenie umowy pożyczki k. 4)

Powód (...) S.A. z siedzibą w B. był w posiadaniu weksla in blanco, podpisanego przez I. C. w dniu 23 marca 2015 roku. Weksel wypełniono na kwotę 12 803,39 płatną dnia 30 sierpnia 2016 roku

(dowód: weksel k. 3)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

W niniejszej sprawie I. C. nie stawiała się na pierwszą rozprawę, nie żądała przeprowadzenia rozprawy w swojej nieobecności ani też nie składała w sprawie wyjaśnień ustnie lub na piśmie; nie złożyła odpowiedzi na pozew. Stosownie do treści art. 339 § 1 i 2 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawia się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba, że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Biorąc pod uwagę treść art. 339 § 2 k.p.c., wskazać należy, że wydając wyrok zaoczny, sąd dysponuje jedynie przedstawionymi przez powoda okolicznościami faktycznymi i może uznać je za zgodne z prawdą bez przeprowadzania postępowania dowodowego, jeżeli nie budzą one uzasadnionych wątpliwości albo nie zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Podkreślić przy tym należy, że niezależnie od ustalenia podstawy faktycznej, sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego, a negatywny wynik takiej analizy powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (por. m. in. wyrok SN z dnia 6 czerwca 1972 r., III CRN 30/72).

Uznaje się powszechnie, że przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Sąd nie jest zatem zwolniony z obowiązku dokonania prawidłowej oceny materialnoprawnej zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach.

Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie na dokumentach przedłożonych przez stronę powodową, których wiarygodności pozwana nie kwestionowała, nie budzą one również zastrzeżeń Sądu.

W niniejszej sprawie powód domagał się zasądzenia od pozwanej kwoty 12 803,39 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od 31 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania. Dochodzona pozewm należność wynikała z weksla, który został wystawiony jako weksel in blanco, a następnie wypełniony przez powoda, według jego twierdzeń, do wysokości zobowiązania pozwanej wynikającego ze stosunku podstawowego – umowy kredytowej. W związku z powstaniem zaległości z tytułu tejże umowy, powód wypełnił weksel in blanco na kwotę odpowiadającą zadłużeniu pożyczkobiorcy oraz wezwał pozwaną do wykupu weksla, czego w określonym terminie I. C. nie uczyniła. Zatem do odpowiedzialności pozwanej i zakresu postępowania zastosowanie mieć będzie art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936r. Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282).

Zgodnie z art. 10 Prawa wekslowego jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

Zobowiązanie wekslowe jest zatem zobowiązaniem abstrakcyjnym. Polega ono na oderwaniu weksla od stosunku podstawowego, co oznacza, że brak, nieważność lub wadliwość stosunku kauzalnego nie ma wpływu na ważność zobowiązania wekslowego. (A. Szpunar Komentarz do prawa wekslowego Wyd. Prawn. 1994 k. 15; T. Borkowski Prawo wekslowe w praktyce k. 15). Zaciągnięcie abstrakcyjnego zobowiązania wekslowego powoduje bowiem dla dotychczasowego wierzyciela z zobowiązania kauzalnego uzyskanie nowej wierzytelności, co umacnia jego pozycję prawną. Wprawdzie zapłata weksla skutkuje wygaśnięciem obu zobowiązań, ale uiszczenie należności w ramach stosunku kauzalnego takiego skutku nie wywołuje; w tym m.in. przejawia się abstrakcyjność zobowiązania wekslowego (por. W. Langowski, Indos wekslowy, s. 49.) Zatem pod względem prawnym, wystawienie i wręczenie wierzycielowi weksla in blanco pociąga za sobą powstanie między stronami nowego, samodzielnego stosunku materialno-prawnego opartego na przepisach prawa wekslowego (K. Piasecki, Prawo wekslowe, w: Włodyka, Prawo papierów wartościowych, 2004, s. 515.) Posiadacz weksla ma roszczenie wekslowe, choćby przy powstaniu zobowiązania wekslowego nie było żadnego szczególnego tytułu zobowiązania (causa), choćby ten tytuł był nieważny, lub zgwał. Tego abstrakcyjnego charakteru weksla nie pozbawia okoliczność, że wobec pewnych osób, wymienionych w art. 17, dłużnik wekslowy może zasłaniać się zarzutami, opartymi na swych stosunkach osobistych (ex causa) z wystawcą lub posiadaczami poprzednimi. Jest to bowiem sytuacja wyjątkowa, która przy powstaniu zobowiązania wekslowego nie jest brana w rachubę, gdyż weksel z natury swej jest przeznaczony do obiegu, a podpisując i wręczając weksel [...] zobowiązany z weksla zaciąga zobowiązanie abstrakcyjne wobec przyszłego jego posiadacza. (Prawo Wekslowe. Komentarz. Orzecznictwo pod red. I. Rosenblüth, str. 11, 362)

Prawo wekslowe dopuszcza możliwość wystawienia weksla, który w chwili wystawiania nie zawiera wszystkich elementów niezbędnych dla jego ważności określonych w art. 1 i 2 oraz 101 i 102. Nie zawiera jednak definicji weksla in blanco.

Weksel własny in blanco jest to dokument zawierający co najmniej podpis wystawcy złożony w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Z chwilą wystawienia weksla in blanco i wręczenia go wierzycielowi następuje zawarcie porozumienia między wystawcą weksla lub akceptantem, a osobą, której ten weksel zostaje wręczony określające sposób jego uzupełnienia. Porozumienie takie jest umową zawieraną pomiędzy odbiorcą weksla a wystawcą weksla lub akceptantem, do której stosuje się przepisy kodeksu cywilnego. Porozumienie podlega regułom interpretacyjnym oświadczeń woli wyrażonym w art. 65 k.c. Jest to pogląd powszechny w orzecznictwie (np. wyroki SN: z dnia 28 maja 1998 r., II CKN 531/97, OSN 1999, nr 1, poz. 13 oraz z dnia 17 czerwca 1999 r., I CKN 51/98, OSN 2000, nr 2, poz. 27) i piśmiennictwie (B. Bukojemska, Porozumienie wekslowe jako umowa prawa cywilnego, PUG 2003, nr 3, s. 12; P. Machnikowski, Porozumienie wekslowe, PS 2000, nr 6, s. 65; A. Szpunar, Glosa do wyroku SN z dnia 17 czerwca 1999 r., I CKN 51/98, PPH 2000, nr 6, s. 47). Jeżeli dłużnik wekslowy wydał weksel in blanco bez żadnych wskazówek co do jego wypełnienia, domniemywa się, że zaufał uczciwości wierzyciela i bez zastrzeżeń zgadza się na wypełnienie weksla przez tego ostatniego (wyrok SN z dnia 28 maja 1998 r., III CKN 531/97, Pr. Gosp. 1999, nr 2, s. 11) /I. H. w Prawo czekowe i wekslowe. Praktyczny K., opubl. Lex 2011). Za weksel in blanco należy uznać także dokument opatrzony samym tylko podpisem poręczyciela (wyrok SA w Gdańsku z dnia 10 marca 1994 r., I ACr 1178/94, OSA 1995, z. 3, poz. 8)

W przedmiotowej sprawie wypełniony przez powoda weksel spełniał wymagania dotyczące formy i treści przewidziane w ustawie z dnia 28 kwietnia 1936r. Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282). Niezpełny w chwili wystawienia weksel mógł zostać wypełniony później przez powoda, co wynika z art. 10 w zw. z art. 103 w/w ustawy. W realiach niniejszej sprawy wyłącznie treść weksla wiąże Sąd, albowiem stanowi on podstawę do dochodzenia roszczeń przez stronę powodową.

W konsekwencji, Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 12 803,39 zł, dochodzoną pozwem, uznając, że należność wekslowa w tym zakresie istnieje i nie została spełniona.

Oddaleniu natomiast podlegało żądanie powoda zasądzenia odsetek umownych za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie. Zgodnie z art. 5 ustawy Prawo wekslowe w wekslu, płatnym za okazaniem lub w pewien czas po okazaniu, może wystawca zastrzec oprocentowanie sumy wekslowej. W każdym

innym wekslu zastrzeżenie takie uważa się za nienapisane. Stopa odsetek powinna być określona w wekslu, w braku jej określenia zastrzeżenie oprocentowania uważa się za nienapisane. Odsetki bieżą od daty wystawienia wekslu, jeżeli nie wskazano innej daty. Zastrzeżenie oprocentowania sumy wekslowej może umieścić tylko wystawca lub osoba, która zgodnie z porozumieniem z wystawcą uzupełniła weksel in blanco. Umieszczenie zaś klauzuli oprocentowania przez inną osobę jest zmianą treści weksla. Wskazać w tym miejscu należy, iż na wekslu wówczas należy wpisać wysokość odsetek lub oznaczyć sposób ich określenia, przy czym stopa odsetek powinna być zgodna z przepisami dotyczącymi ich maksymalnej wysokości.

W przedmiotowej sprawie (...) S.A. nie zaznaczył odsetek na wekslu (wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 5 ustawy Prawo wekslowe), a zatem o odsetkach Sąd orzekł zgodnie z treścią art.48 pkt. 2 prawa wekslowego i art. 481 k.c. zasądając je od dnia 31 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty. Odmowa zapłaty weksla przez pozwaną niewątpliwie powoduje opóźnienie dłużnika w spełnieniu świadczenia, wierzyciel może zatem od dłużnika domagać się odsetek od sumy wekslowej, począwszy od dnia ostatecznej płatności. Skoro pozwana wezwana do wykupu weksla nie spełniała dobrowolnie świadczenia w terminie wyznaczonym popadła niewątpliwie w opóźnienie. W ocenie Sądu orzeczenie o obowiązku zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie zamiast żądanych odsetek umownych nie będzie wyjściem poza żądanie pozwu, albowiem powód domagał się odsetek umownych w wysokości wyższej niż przyznane. Sąd zaś był zobowiązany do zmodyfikowania żądania z uwagi, że nie miało ono oparcia w obowiązujących przepisach prawa.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art.102 k.p.c. W ocenie Sądu obciążenie pozwanej pełnym obowiązkiem zwrotu kosztów procesu, w szczególności stawką zastępstwa procesowego w kwocie 4800 zł przy minimalnym nakładzie pracy pełnomocnika powoda, byłoby sprzeczne z zasadami słuszności i zwiększało jej nadmiernie zadłużenia finansowe. Mając na uwadze powyższe Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 3058 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu (2400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, 641 zł opłaty od pozwu, 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa).

Z uwagi na spełnienie przesłanki art. 333 § 1 pkt 3 kpc Sąd z urzędu wyrokowi w punkcie I i III nadał rygor natychmiastowej wykonalności (pkt IV wyroku).

/-/SSR Justyna Smolińska